

Współrzędne: Szerokość - 53.412835, Długość - 23.505244

Obok najstarszego cmentarza sokólskiego, obecnie prawosławnego znajduje się cmentarz żołnierzy radzieckich, poległych na ziemi sokólskiej.

Cmentarz powstał w latach 1949-52. Pogrzebani są na nim żołnierze Armii Czerwonej, polegli w walkach z Niemcami w czerwcu 1941 i lipcu 1944 roku, ekshumowani z mogił rozrzuconych w całym powiecie sokólskim. W sumie spoczęło tu 2012 osób, których zwłoki znajdowały się w 190 miejscowościach powiatu sokólskiego (188 z 1941 roku, a 1824 poległych w walkach w 1944 roku).

W protokołach nie zawsze odnotowano datę, a nawet rok śmierci żołnierza. Pogrzebani żołnierze w różnych odludnych miejscach, leżą tam zapomniani do dziś, o ile miejscowa ludność nie wskazała mogił ekipom dokonującym ekshumacji.

Dowództwo wojsk radzieckich nie przywiązywało uwagi do swoich poległych żołnierzy. Polegli nie mieli przy sobie żadnych dokumentów ani też nieśmiertelników. Ginał żołnierz i przeważnie ginał po nim ślad, o ile nie został odnotowany w dokumentach sztabowych. Na tak dużą liczbę poległych tylko 185 jest znanych, w tym 30 oficerów. Z poległych w 1941 roku znanych jest jedynie ośmiu żołnierzy.

Na cmentarzu pochowano również dwóch Polaków. Pierwszy to Edward Szupicki, sekretarz KP PZPR w Sokółce. Zmarł śmiercią samobójczą. Powrócił do kraju z Francji, gdzie był aktywistą komunistycznym. Ks. dziekan Józef Marcinkiewicz nie zgodził się na pogrzebanie zwłok na cmentarzu katolickim, mając na uwadze samobójcę i komunistę-ateistę. Drugim był Włodzimierz Turula, sekretarz Komitetu Miejskiego PZPR w Sokółce. Po przyjeździe zza linii Curzona, pracował jako woźny w Szkole Podstawowej Nr 1 w Sokółce. Po wstąpieniu do partii został aktywnym działaczem. Był przewodniczącym Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Sokółce. Po śmierci urządzono mu głośny pogrzeb świecki. Kondukt wyruszył z budynku KP PZPR. Uczestniczyć w nim musieli pracownicy z wielu zakładów pracy.

W 1974 dokonano rekonstrukcji cmentarza, zmieniając pierwotne założenie. Tym posunięciem zlikwidowano indywidualne groby, w których pogrzebani byli polegli żołnierze, znani z nazwiska. Ustawiono nowe nagrobki w kształcie gwiazdy (patrząc z góry). Grób Szupickiego, po lewej stronie i Turuli, po prawej stronie nie mają symbolu gwiazdy. Na nagrobkach umieszczono nazwiska poległych, co nie oznacza, że są w tym miejscu pogrzebani. Wówczas to ustawiony został obecny pomnik z sierpem i młotem wykonany przez artystę K. Danilewicza.

Cmentarz żołnierzy radzieckich (1941-1944r)

W 2008 roku przy udziale duchowieństwa prawosławnego poświęcono krzyż z napisem polskim i rosyjskim: Krzyż upamiętniający żołnierzy Armii Radzieckiej którzy oddali swoje życie w walce z okupantem hitlerowskim na ziemi sokólskiej. Ufundowany 10.5.2008 r.

Tekst pochodzi ze strony isokolka.eu .